

Liustracijos komisijoje dirbs LPKTS atstovė

Balandžio 4 d. Seime Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete galiausiai paskirti dar du iki šiol savo veiklą pristabdžiusios Liustracijos komisijos nariai. Visuomeniniai pagrindais veikianti komisija nuo šiol yra pilnos sudėties ir gali testi savo darbą. Tiesa, kol kas dar néra aišku, kas komisijai vadavaus, tačiau artimiausių metu šis klausimas turėtų būti taip pat išspręstas.

Viena iš naujai patvirtintų Liustracijos komisijos narių – Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos valdybos pirmininkė Jūratė Marcinkevičienė. Praėjusį penktadienį Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro teikimu J. Marcinkevičienės patvirtinimas kaip tik sutapo su jos gimimo diena. LPKTS valdybos pirmininkė žurnalistams sakė, kad šios komisijos darbas reikalinas Lietuvai, tačiau apgailestavo, jog jis vyksta vangiai.

Valstybės saugumo departamento "prireikė" net trijų mėnesių, kad patikrintų LPKTS valdybos pirmininkės, 1941 m. tremtinės J. Marcinkevičienės kandidatūrą ir patvirtintų, jog ji galinti dirbti Liustracijos komisijoje.

Kartu su J. Marcinkevičienė į komisiją buvo paskirtas ir M. Romerio universiteto Teisės fakulteto Administracinių teisės ir proceso katedros vedėjas Algimantas Urmonas. Jo kandidatūrą pateikė Valstybės saugumo departamento (VSD). Šiek tiek anksčiau Liustracijos komisijos nariai buvo paskirti: Generalinės prokuratūros deleguota prokurorė Rita Vaitekūnienė ir VSD atstovas Vytas Lengvenis. Išseniosios, Dalios Kuodytės vadovaujamos komisijos, čia li-

Viena iš naujai patvirtintų Liustracijos komisijos narių – Jūratė Marcinkevičienė

ko dirbtu tik teisininkas Petras Ragauskas.

Liustracijos komisiją reikiėjo suformuoti iš naujojo, kai kelerius metus veltui laukusi naujojo darbą reglamentuojančio įstatymo, iš pareigų atsistatydino Dalia Kuodytė. Valstybės nefinansuojama ir visuomeniniai pagrindais dirbusi komisija pavadovės pasitraukimo subryčio. Liustracijos komisijos nariai, po savo tiesioginių darbų, dar turėjo dirbtu labai atsakingą visuomeninį darbą, atstovauti valstybės teismuose prieš Liustracijos komisijos paviešintus buvusius KGB bendradarbius.

Nors Seime buvo kritikuojama padėtis, kad visuomenės atstovams, o ne valstybės tarnautojams užkrauta labai svarbi valstybės funkcija – liustracija, tačiau įstatymu kalvė neskubėjo priimti reikiamo įstatymo, kad ši padėtis būtų ištaisyta. Vėliau priėmus tokį įstatymą, jis buvo vetus Prezidento Valdo Adamkaus. Manoma, kad dar šios kadencijos Seimas priims naują įstatymą, reglamentuojantį naujos sudėties Liustracijos komisiją, ir tikriausiai ji bus vėl formuojama iš naujo.

"Tremtinio" inf.

Užsiprenumeruokite „Tremtinį“

Prenumeratos indeksas – 0117. Prenumerata kainuoja: 1 mén. – 5,60 Lt, 3 mén. – 16,80 Lt, 6 mén. – 33,60 Lt.

„Tremtinys“ išeina keturis kartus per mėnesį. Prenumerata priimama iki kiekvieno mėnesio 22 dienos.

Tauro apygardos konferencija

Balandžio 5 d. Kauno igulos karininkų ramovėje įvyko atkurtos Tauro apygardos partizanų ataskaitinis susirinkimas-konferencija. Joje dalyvavo Tauro apygardos karrai savanoriai – buvę partizanai, Laisvės kovų dalyviai – ryšininkai ir kiti, kovoje už Lietuvos laisvę. Susirinkimui pirmi mininkavo dim. majoras Vytautas Balsys. Ataskaitą už 2007 metų veiklą pateikė LLKS Tauro apyg. vadas dim. kapitonas Jonas Matukevičius.

Po trumpų pasisakymų išrinkta nauja Tauro apyg. taryba. Tauro apyg. tarybos pirminknu išrinktas dim. kpt. Jonas Matukevičius.

"Tremtinio" inf.

Atkurtos Tauro partizanų apygardos konferencijoje
Zenono Šiaučiulio nuotr.

95-ojo gimtadienio proga Vilius Bražėnas kreipėsi į Lietuvą

Balandžio 6 d. Vilniaus igulos karininkų ramovėje savo garbingą 95-erių metų jubiliejų audringai šventė Vyčio Kryžiaus ordino kavalierius, Lietuvos kariuomenės karininkas, Sedos kautynių dalyvis, garsus skautas, lektorius, solistas, knygų autorius, publicistas, JAV išeivijos lietuvis, grįžęs gyventi ir kurti į Lietu-

ną sveikino skautų organizacija: salėje jo garbei buvo įneštos net penkios skautų vėliavos. Jauniausieji skautai visų skautų patriarchui dovanotojo ne tik eiles ir reikšmingus palankėjus. Vaikai jam patys iškepė pyragą ir vašinio specialiai ilgaamžiams skirta dilgėlių arbata.

Organizatoriai, pristaty-

Tarp daugelio svečių V.Bražėnai sveikino ir LPKTS nariai

vą, – Vilius Bražėnas. Užsienyje ir Lietuvoje gerai žinomą antikomunistą ir antiglobalistą pasveikinti susirinko keli šimtai žmonių, atstovaujančių įvairiausias patriotines ir tautines vertibes puoselėjančias visuomenines organizacijas, V.Bražėno artimieji, jo bendražygiai ir talento gerbėjai.

Nuoširdžiausiai V.Bražė-

dami auditorijai V.Bražėnai pasakojo apie jo veiklą nuo pat 1925 metų, kai jis Žagarėje suorganizavo skautų "vienetą". 1932 m. V.Bražėnui su teiktas jaunesniojo skauto laipsnis. 1934 m. besimokydamas Vytauto Didžiojo universitete Kaune jis buvo vienas iš korporacijos "Vytis" vadovų. 1938 m. vadovavo Tautinei 20-mečio stovyklai. Fotogra-

favosi su Lietuvos Respublikos Prezidentu, kariuomenės vadu ir kitais žymiausiais mūsų Tautos vyrais. 1944 m., kai artėjo nauja okupacija, išstojo į Tėvynės apsaugos rinktinę. Dalyvavo žymiose kautynėse prie Sedos, kur lietuvių karai, ginkluoti tik šautuvais ir 7 priešrankiniai sviediniai, stojo prieš laviną bolševikinių tankų. 1946 m. atkūrus Lietuvos skautų sąjungos veiklą Vokietijoje "brolis Vilius" taip pat aktyviai dalyvavo jos veikloje. Vėliau emigravęs į JAV taip pat aktyviai dalyvavo skautų veikloje, visuomeniniame gyvenime ir visam pasaulyui skelbė apie pavoju, kurį mūsų planetai kelia bolševikinė santvarka ir naujai išaugęs globalizmo pavoju.

Sventės organizatoriai kartu su jubiliatu ir jo dukterimi ant scenos pakvietė būrelį garbingų svečių: filosofą Romualdą Ozolą, monsiniorą Alfonsą Svarinską, prof. Romualdą Grigą, JAV lietuvių krašto bendruomenės vicepirmininkę Eloną Vaišniekę. Jie jubiliatui išsakė daug gražių palinkėjimų, tvirtino neįsivaizduojantys, kaip galėjo būti padaryti tie darbai, priartinę mūsų tautos Atgimimą, jei nebūtu tokų žmonių kaip Vilius Bražėnas. "Brolui Viliui" visi nuoširdžiai linkėjo geros sveikatos, ilgiausiu metu, prašési būti pakvesti į 100-mečio jubiliejų.

(keliamas į 2 psl.)

LPKTS tarybos posėdis

Balandžio 5 d. LPKTS būstineje Kaune įvyko Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos tarybos posėdis. Susirinkusiuju atvyko paseikinti LLKS prezidiumo pirmininkas, dim. plk. Jonas Čeponis.

Šalies politines aktualijas aptarė ir informacijos pateikė Seimo nariai dr. Povilas Jakučionis ir Vincē Vaidevutė Margevičienė.

didatūrai į Seimo pirmininko postą. Skelbiama interpelacija opozicijos lyderiui Andriui Kubiliui, nes "valdantieji" siekia šios ir Europos reikalų komiteto pirmininko vietų socialliberalams. Briuselyje prasidėjo diskusijos dėl totalitarinių režimų nusiskaitimo vertinimo. I Briuselį vyks 20 valstybių atstovai, tarp jų ir delegacija iš Lietuvos - prof. V.Landsbergis, D.Kuodytė,

LPKTS tarybos posėdžio dalyviai ir svečiai

Dalios Maciukevičienės nuotr.

Apžvelgdamas politines aktualijas dr. P.Jakučionis pateikė, kad Lietuvoje vis gilėjanti moralinė krizė politikoje ir teisėsaugoje – tai pačios jautriausios tautos ir visuomenės gyvenimo sferos. Prie to prisideda ir žiniasklaida. Vyko interpeliacija aukščiausiems valstybės pareigūnams: LR Seimo pirmininkui Viktorui Muntianui, premjerui Gediminui Kirkliui. Seime prisiekė trys naujieji teisėjai į Konstitucinį ir Aukščiausiąjį teismus. Du iš jų prisiekė be žodžių "Te padeba man Dievas". Dalis Seimo narių už tokius kandidatus nebalsavo. Nebuvo priartata ir Antano Valionio kan-

A.Anušauskas ir kiti. Vienas iš svarbiausių klausimų, kurie bus aptariami, – kad Europos Sąjunga bent iš dalies kompensuotų žalą, kurią patyrė ES piliečiai. Dėl to būtina nedelsiant pateikti ieškinius. Išreikšdamas Seimo dešiniųjų partijų nuomonę P.Jakučionis pakvietė LPKTS tarybos narius priimti protesto pareiškimą dėl Kinijos valdžios represijų Tibete.

Seimo narė Vincē Vaidevutė Margevičienė kalbėjo apie mokytojų streikus bei Švietimo ir mokslo ministerijos ir Vyriausybės reakciją. "Nesenai buvo susumuoti moksleivių rašinių, piešinių ir dainų konkursų tremties ir

Laisvės kovų tema rezultatai. Apmaudu, kad šiame konkurse dalyvavo mažesnių Lietuvos miestų moksleivai, o iš didžiųjų nebuvu. Kodėl?" – klaušė Seimo narė.

Ši pavasarį, gegužės 22 d., sukančia 60 metų nuo didžiosios tremties, kodiniu pavadiniu "Vesna". Kaip minėsime šią datą, kokie renginiai numatomi, informavo V.V.Margevičienė. LGRTC, Lietuvos šalių sąjunga ir visi LPKTS filialai šią sukaktį minės visoje Lietuvoje. Baigiamasis akordas nuskambės LR Seime. Aptarta, kaip rengiamasi Dainų šventei "Leiskit i tévynę", šiemet ižyksiančiai Tauragėje, sąskrydžio "Su Lietuva širdy" organizacinių klausimai. Informaciją dėl Tremties ir rezistencijos muziejų veiklos pateikė LPKTS Druskininkų filialo pirmininkas Gintautas Kazlauskas. Informaciją eina maišais klausimais, atsakymus į klausimus pateikė LPKTS pirmininkas Antanas Lukša.

Tarybos posėdyje aptartos kandidatūros į LPKTS valdymo organus, kalbėta dėl minimalaus LPKTS nario mokesčio dydžio nustatyto. Informaciją dėl pasirengimo LPKTS XV suvažiavimui, dėl LPKTS 20-mečio minėjimo pateikė LPKTS valdybos pirmininkė Jūratė Marcinkevičienė. Ji pateikė ir valdybos darbo ataskaitą.

Tarybos posėdyje kalbėjo: P.Rindokas (Tauragė), B.Kažemėkaitė (Kalvarija), P.Musteikis (Vilnius), O.Tamošaitienė (Kaunas), M.Babonas (Garliava), V.Jogminienė (Kaunas), R.Pankevičius (Panevėžys) ir kiti.

"Tremtinio" inf.

Apdovanoti konkurso nugalėtojai

Balandžio 4 d. Vilniuje įvyko trečiojo moksleivių konkurso „Lietuvos kovų už laisvę ir netekčių istorija“ finalas. Konkurse, kurį kasmet organizuoja Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (LGGRTC) ir partneriai, su savo piešiniais, rašiniais ir dainomis, skirtomis ginkluotos rezistencijos ir tremties temai, dalyvavo 757 Lietuvos moksleiviai. Iš visų rašinių, dainas ir piešinius pateikusių vaikų konkurso laureatai paskelbti ir apdovanoti 36 moksleiviai iš įvairių Lietuvos kampelių.

Balandžio 3–4 dienomis geriausiai įvertinti jaunieji dailininkai, dainininkai ir rašytojai kartu savo mokytojais buvo pakvieti dalyvauti ap-

dovanojimo ceremonijoje. Dieną prieš apdovanojimus jie dalyvavo ekskursijoje po Vilnių, kurią jiems organizavo Vilniaus turizmo informacijos centras. Apsistoti Vilniuje juos malonai pakvietė Vilniaus mokykla „Lietuviai namai“. Pasak LGGRTC centro darbuotojų, šių namų direktoriė Daiva Briedienė višada malonai sutinka konkursų laureatus. Ne tik apnakvydina. „Lietuviai namuo se“ besimokantys lietuviukai iš viso pasaulio, taip pat ir iš buvusios SSRS šalių, juos višada malonai sutinka, organizuoja bendrą vakarę, diskoteką. Apdovanojimų dieną laureatus ir jų mokytojus iškilmingu pietu pakvietė kitas konkursu rėmėjas – restora-

nas "Ida Basar".

Antros dienos pavakarė konkursu nugalėtojai, lydiomi mokytojų, susirinko į Vilniaus mokytojų namus. Čia vyko finalinis vakaras, kurį šmaikščiai ir gyvai vedė žinoma dainininkė Veronika Povilionienė. LGGRTC direktorė Dalia Kuodytė sveikindama nugalėtojus teigė, kad po to, kai perskaitė net 150 rašinių apie pasiaukojamą partizanų kovą ir sunikią tremtinio dalią, nieko gražesnio ar prasmingesnio pasakyti nebegali. "Tiek daug Jūs patys jau pasakėte", – džiaugėsi centro vadovė, tvirtindama, kad be moksleivių kūrybos nebūtų iš šio konkurso.

(keliamas į 3 psl.)

95-ojo gimtadienio proga Vilius Bražėnas kreipėsi į Lietuvą

(atkelta iš 1 psl.)

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga Vilius Bražėnas paskelbė Sajungos garbės nariu ir apdovanojo jį aukščiausiu Sajungos apdovanojimu – auksu žymeniu-medaliu "Užnuopelnus Lietuvai".

Kelias valandas priiminėjęs sveikinimus ir prisiklausęs savo adresu daug gerų žodžių ir įvertinimų, V.Bražėnas juokaudamas pradėjo prašyti salės pasigailėjimo: "Sédéti ir girdėti tokius dalykus apie save – ne taip jau lengva. Prime na vieną amerikono maldelę, kurioje jis skundžiasi: "Viešpatie, kaip sunku būti nusižeminusiam..."

Gausiai susirinkusius į jo gimtadienio minėjimą žmonės, tarp kurių didesnė dalis – buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai, V.Bražėnas šiltai pasveikino. "Suprantu tai, kaip dvinario pakilimo Lietuvoje ilgesi", – tvirtino jubiliatas.

95-mečio proga jis nufilmavo savo kalbą, skirtą visiems, neabejingiems Lietuvos reikalams, ir paskelbė ją interneto svetainėje adresu www.slaptai.lt. Be to, jis įraše

200 kompaktinių šio pokalbio plokštelių, kurias žadėjo skolinti visoms visuomeninėms organizacijoms.

"Vertėjo man laukti 95 metus, kad atsistotčiau prieš šitokią auditoriją. Bent tris valandas norėtūs išsiai kalbėti, bet šie tiek kalbėti man "valdžia neleis" (rodė į renginio vedėją).

Susirinkusios jis ragino "pabakštyti jaunimą", kad šis atsiupeikėtų ir pradėtų dalyvauti vadinamojoje politikoje, tai yra valstybės valdyme. Taip pat kritikavo "geruosius už pasyvumą ir neveiklumą": "Blogiui niekas taip nepadeda, kaip gerųjų abejingumas ir pasyvumas," – sakė V. Bražėnas. Mūsų pasaulinė misija – skleisti savo patirtį kitiems. Tada ir pasauolis pasitaisės sugriž su gerove pas mus ir viskas pakils, pasitaisys su Dievo pagalba. O geriausias pasiūlymas, kurį girdėjau iš vieno dvasininko JAV yra tokis: "Melskimės, lyg viskas priklausytu nuo Dievo ir dirbkime, lyg viskas priklausytu tik nuo mūsų". To jums ir linkiu".

Ingrida VĖGELYTĖ

Ar už žudynes turi atsakyti Rusija

Pirmadienį Lietuvos Aukščiausiojo Teismo kolegija kasacine tvarka pradėjo nagrinėti KGB papulkinių Vytauto Vasiliausko ir agentės Martinos Žukaitienės kacinis skundus dėl praėjusių metų birželio 20-osios Lietuvos apeliacinio teismo nutarties, kuria priteista sumokėti 150 tūkst. litų Martinai Aštrauskaitei-Bikuličienei, per Šakių rajono KGB skyriaus pareigūnų operaciją netekusiai tévo Jono bei dėdės Antano Aštrauskų. V.Vasiliauskas ir M.Žukaitienė mano, kad už sovietų genocido metu padarytą žalą privalo atsakyti ne jie asmeniškai, o Rusijos Federacija.

Kauno apygardos teismas dar 2004 m. vasario 4 d. V.Vasiliauskai ir M.Žukaitienė pripažino kaltais dėl genocido ir atitinkamai skyrė šešerių ir penkerių metų laisvės atėmimo bausmes, tačiau dėl ligos nuo jų atleido.

Įsiteisėjusi teismo nuosprendžiu konstatuota, kad Lietuvos SSR valstybės saugumo ministerijos (MGB) Šakių skyriuje tarnavęs V.Vasiliauskas 1953 m. sausio 2 d. su kitais MGB darbuotojais nukovo į Žalgirio miške esantį bunkerį, kuriamo slapsėsi

partizanai Aštrauskai. Apsupę bunkerį kariai užpuolė brolius ir juos nušovė. Kur slėpiasi partizanai, V.Vasiliauskui išdavė ir parodė slaptoji agentė M.Žukaitienė. Už išdavystėjai buvusomukėta 2 tūkst. rublių. Po žudynių V.Vasiliauskas suraše nužudytių partizanų atpažinimo aktus. Pagal parėigybines KGB instrukcijas, privalėjo jų kūnus užkasti. Kur yra nužudytių palaikai, KGB papulkinių neatskleidžia, teigdamas, jog neatsimena. M.Bikuličienė išsitikinusi, kad V.Vasiliauskas meluoja, esą jeigu atskleistų savo nusikalstamus, prarastų Maskvos monetų pensiją už sulaužytą KGB priesaiką.

V.Vasiliauskui ir M.Žukaitienei teisme atstovaujančių advokatų mano, kad už genocido metu padarytą žalą privalo atlyginti Rusijos Federacija. Jie Lietuvos Aukščiausiojo Teismo prašo panaikinti Apeliacinio teismo nutartį ir M.Bikuličienės ieškinį atmetti.

Ar Lietuvos Aukščiausiasis Teismas paliks galioti Apeliacinio teismo nutartį ir KGB parankiniams nurodys atlyginti neturtinę žalą, paaškės balandžio 28-ąją.

"Tremtinio" inf.

Apdovanoti konkursu nugalėtojai

(atkelta iš 2 psl.)

Ji informavo, kad konkursantų rašinius LGGRTC išleis atskira knyga. Moksleivių sukurto dainos bus sudėtos į kompaktinę plokštelynę.

Konkurso dalyvius ir jų mokytojus sveikinusi Seimo narė Vincē Vaidevutė Margvičienė džiaugėsi, kad mūsų žemės gelmėse ir Tautoje yra užslepitas gyvybinis užtaišas, leidžiantis tautai vėl ir vėl iš naujo prąstyti. Moksleivius Seimo narė ragino nepasitiketi archyvų dokumentais, kurie tvirtina, kad mūsų tauatai save naikino ir niekino, o geriau patims susirasti būvusių tremtinius, politinius kalinius ir partizanus bei betarpiskai iš jų sužinoti apie tikrąjį mūsų Tautos istoriją. Nuo visų Lietuvos partizanų, gyvujų ir mirusiuju, kariškai trumpai moksleivių pasveikino dim. plk. Jonas Čeponis, paraginės Lietuvos moksleiviją kurti, dainuoti, melstis. Jaunimą taip pat pasveikino Lietuvos šaulių sajungos vadadas Juozas Širvinskas ir Jauņių šaulių vadas Mindaugas Nefas. Šaulių sajunga įsteigė ir labai vertingą dovaną moksleivių mokytojams. Jaučiameiems dailininkams apdovanojimus įteikė Švietimo ir mokslo ministerijos atstovas Rimas Jokimaitis.

Apdovanojimų vakaras moksleiviams ir jų mokytojams baigėsi G.Storpirščio koncertu. Bardas asmeniškai atvyko į apdovanojimo ceremoniją ir pakvietė konkursantus į savo koncertą.

Rašinių konkurse pirmają vietą laimėjo: Ingrida Palubinskaitė iš Utenos Adolfo Šapokos gimnazijos.

Dainų konkurse aukščiausias vietas laimėjo: Edita Abaravičiūtė ir Virginija Abaravičiūtė iš Visagino „Verdenės“ vidurinės mokyklos, Milada Kairytė iš Utenos Adolfo Šapokos gimnazijos bei Kristina Trinkūnaitė ir Justina Trinkūnaitė iš Utenos muzikos mokyklos.

Piešinių konkurse pirmąsias vietas užėmė: Miglė Vitkauskaitė iš Druskininkų Vytauto Kazimiero Jonyno dailės mokyklos ir Rugsėjė Vanagaitė iš Rokiškio „Romuvos“ gimnazijos.

Ingrida VĖGELYTĖ

Dėmesio!

Atlikus apklausą, daugumas skaitytojų pageidavimu ir LPKTS tarybos sprendimu, spausdiname keturių pagrindinių Lietuvos TV kanalu programą.

Redakcija

Pompastiškuose Rumunijos sostinės Bukarešto parlamanto rūmuose, kuriuos pastatė didybė ir prabangą pamėgės buvęs komunistinis diktatorius Nikolaje Čaušescu, įvyko NATO viršinių susitikimas. Jo buvo laukiamas ne tik NATO valstybėse, bet ir Maskvoje. Ne mažiau – Kijevė ir Tbilisyje, nes Ukraina ir Gruzija tikėjos, kad šiame Aljanso viršinių susitikime joms bus oficialiai pateiktas narystés veiksmų planas. Tai būtų svarbus žingsnis siekiant visiteisės narystés NATO.

Nors Ukrainos ir Gruzijos narystei pritarė galingiausios NATO valstybės vadovas, JAV prezidentas Džordžas Bušas, deja, tai neįvyko. Ukrainos ir Gruzijos priėmimui pasipriešino Prancūzija ir Vokietija. Prancūzijos prezidentas N. Sarkozy faktiškai paskartojo Rusijos poziciją, kad Ukrainos ir Gruzijos narystė NATO sukelgs grėsmę jėgų balsuis Europoje.

Berlyno pozicija šiuo klausimu aiški, mat Vokietija tam-pavis labiau priklausoma nuo Rusijos energetikos. Maskva ir Berlyną taip pat sieja bendri energetiniai projektai, pirmiausia dujotiekio Baltijos

jūros dugnu tiesimas. Visai nesvarbu, kad iš šio projekto daugiausia išloš Maskva, dar labiau pririšdamas Europą prie Rusijos dujų tešmens. Tuo pačiu neišvengiamai padidės ir politinė priklausomybė.

Bukarešto NATO viršinių susitikime Ukrainą ir Gruziją atstumusios senosios Europos šalys gedingai kapituliavo: neįtikėtina, tačiau NATO šalys, neišgyvenusios sovietų okupacijos siaubo, tampa savo škomis atgimstančios imperijos kolaborantėmis, eina tuo pačiu Stalino pramintu Jaltos ir Potsdamo keliu. Tai nieko gera nežada naujosioms NATO valstybėms, tuo labiau kad Vokietijos kanclerė Angela Merkel vis dažniau prabyla apie Europos solidarumą NATO viduje. Tai reiškia bandymą išstumti stipriausią NATO valstybę sprendžiant aktualiausias pasaulio saugumo problemas.

Kai kurių įžvalgesnių politikos specialistų ir politologų niūrios prognozės, jog NATO blokas pastebimai nusilpo dėl prieštaravimų NATO viduje, turi pagrindo. Tai pirmiausia

rodo daugelio NATO šalių nenoras savo karines pajėgas siuštį Afganistaną, jau nekalbant apie Iraką. Tiesa, ši kartą Prancūzijos prezidentas N. Sarkozy, matyt, norėdamas sušvelninti savo priešinių narių Ukrainos ir Gruzijos narystei, sutiko pasiusti į Rytų Afganistaną papildomą prancūzų karių, tarnausiančių NATO pajėgose, batalioną. N. Sarkozy užsiminė, jog metu pabaigoje Prancūzija greičiausiai sugriž į NATO karienė struktūrą, iš kurios prieš 40 metų buvo pasitraukusi.

NATO viršinių susitikime dalyvavo Aljanso partneriai iš 23 pasaulio šalių. Neabejojama, kad Rusijos prezidentas V. Putinas iš Bukareščiai atvyko žinodamas, kad Ukrainai ir Gruzijai bus parodytos durys. Todėl buvo aišku, kad ši kartą Kremliaus valdovas nepakartos anksčiau Miunchene pasakytos agresyvios ir griežtos kalbos, nukreiptos ne tik prieš NATO plėtrą, bet ir prieš Aljansą bei Vakarus apskritai. V. Putino dalyvavimas NATO tarybos posėdyje rodo savo šaknį NATO vadovo

vybės keliaklupsčiavimą Maskvai sprendžiant naujų narių priėmimą į Šiaurės Atlanto Aljansą.

Tiesa, baigiantis susitikimui, NATO generalinis sekretorius Kaapas de Hoopas Schefferis, norėdamas bent kiek apraminti Ukrainos ir Gruzijos priėmimo į Aljansą šalininkus, tarp jų ir Lietuvos prezidentą, pareiškė, kad neatsisakoma ateityje siekti, kad Ukraina ir Gruzija taptų NATO narėmis. Generalinis sekretorius bei NATO vadovybė nepriestaravo ir JAV bei Čekijos susitarimui įrengti amerikiečių priešraketinės gynybos sistemos radiolokatorių kompleksą Čekijoje.

Be to, pasigirdo samprotavimų, kad šiame NATO viršinių susitikime NATO vadovai, susitaikydami su Kremliaus spaudimu dėl Ukrainos ir Gruzijos priėmimo atidėjimo neribotam laikui, nenori pakentti naujajam Rusijos presidentui Dmitrijui Medvedevui. Manoma, kad šis bus ne toks agresyvus, kaip kandidaciją baigiantis V. Putinas. **Jonas BALNIKAS**

Įvykiai, komentarai

Panašu į kapituliaciją

Daugiau nei 20 metų JAV buvo leidžiamas Lietuvių bendrijos socialinių reikalų tarybos žurnalas „Pensininkas“. Jis sulaukė skaitytojų dėmesio, išeivii iš Lietuvos buvo teigiamai vertinamas. Redaktoriumi nuo pirmojo numerio dirbo Karolis Milkovaitis. Po 19 metų jis išpostopa pasitraukė. Šias pareigas perėmė Elena Sirutienė, deja, sutrikus sveikatai ji privalėjo šio posto atsisakyti. „Pensininko“ leidiba nutrūko. Beveik dvejus metus buvo ieškoma naujo redaktoriaus. Šių metų pradžioje redaguoti žurnalą sutiko rašytoja Danutė Bindokienė. Podveju metų „atostogų“ žurnalas pasirodys balandžio mėnesį. Jis bus leidžiamas šešis kartus per metus. Redaktorė žada įvesti naujų skyrelį, kurie sudominėti ne tik pagyvenusius žmones, bet ir jaunimą.

Geros kloties, „Pensininkė“!
* * *

Sukanka 23 metai, kai Amerikoje gyvenantys biochemijos daktaro Kazio Martinkausės tėvai, sesuo ir artimi draugai įsteigė stipendijų fondą, kuriuo gali pasinaudoti ir Lietuvių studentai, siekiantys magistro ar daktaro moksliškio laipsnio tiksliuojų mokslių srityje – vėžio ligų tyrimo, farmakologijos, biochemijos ir kitų. Norintiesiems pasireiškinti kreiptis: Kristina Martinkutė, dr. Kazys Martinkus, Memorial Scholarship Fund,

7120 S.Richmond. Chicago Il 60629–3011 USA. El paštas: Krism516@yahoo.com. Paraška turi būti pateikta iki birželio 15 d.

Trisdešimt aštuoniose Amerikos lietuvių bendruomenėse veikia per 170 mėgėjiškų meno kolektyvų, jungiančių apie keturis tūkstančius tautiečių, puoselėjančių ir pristatančių lietuvišką kultūrą. Daugelis tų kolektyvų ne kartą lankesi Lietuvoje, jų pasiromybos stebėjo ir kitų šalių gyventojai. 2009 metais išvyks Pasaulio lietuvių dainų šventė „Amžių sutartinė“. I Lietuvą atvyks lietuvių iš daugelio pasaulio šalių. Galėsime susitikti ir pabendrauti su tautiečiais, išgirsti jų pasakojimą apie gyvenimą svetur, turėsime progos pasidalinti pasiektais laimėjimais meno srityje.

Prieš 47 metus įkurti Los Andželo Tautinių namai renge gausius lietuvių išeivii susibūrimus, parodas, priėmėne vieną garbingą svečią iš Lietuvos. Siaisiai metais čia jau veikė Kaziuko mugė, Vyčių metinis susirinkimas. Los Andželo lietuvių Tautinių namų parama plaukia vietinėms šalpos ir kultūrinėms organizacijoms, lietuviškoms mokykloms, žiniasklaidai, Šv. Kazimiero parapijai. Steigėjų statute išrašyta: „...puoselėti lietuvių tautines vertėbes, globojti ir remti lietuvių jaunimą“.

Šio tikslas jau daugelį metų valdybairiekiai. Amerikos lietuvių, prisimindami seną ir garbingą lietuvių tautos praeitį, pasiryžę išlaikyti papročius bei tautinę dvasią ir ši taurų palikimą perduoti savo vaikams.

Cikagos Čiurlionio galerija balandži planuoja nemažai renginių. Cia bus įteikta literatūrinė premija rašytojai Danutei Bindokienei už knygą „Angelų sniegas“, išvyks lietuvių katalikų sielovados konferencija, dailininko Juozo Mieluilio kūrybos paroda, savo darbus „Šypsena mama“ pristatys Giedrė Mažrimienė. Išeivijos katalikų delegatūra ir Amerikos lietuvių katalikų federacija rinksis į seserų kazimierčių namus Cikagoje.

Niujorke tautinių Estijos, Latvijos ir Lietuvos keliautojų skyriai surengė bendrą Baltijos šalių stalą „Welcome to Baltics: Estonia, Latvia, Lithuania“ („Kviečiame į kelionę po Estiją, Latviją ir Lietuvą“). Ši keliautojų paroda tradiciškai surengta nebe pirminus metus. Lankytojai išsamiai susipažino su poilsio galimybėmis, pasisėmė naudingos informacijos apie šių šalių kultūrinį paveldą.

Niujorke, Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, ši mėnesį atidaroma Ellen Hecks paroda „Lietuviška vasara“. Dailininkė pristatys per 30 darbų. **Pagal spaudą parengė Midas URBONAVIČIUS**

Įvairenybės

Būkit linksmi

Gerontologai nustatė, jog linksmi žmonės ilgiau gyvena už paniurėlius, o ramūs, šaltakraujai – ilgiau už nuotaikos žmones. Priešingai paplitusių nuomonei, kaimo žmonės sensta greičiau už miestiečius ir dažniau serga kraujotakos su trikimais bei reumatu. Nevienodai sensta ir įvairių profesijų žmonės: greičiausiai – jureviai ir žvejai, po to žemdirbiai ir vairuotojai, po jų – prekybininkai ir tarnautojai. Tiems, kurių nenori pasenti, gerontologai siūlo vartoti mažiau cukraus ir druskos, daugiau gerti pieno.

2100-aisiais – 11 milijardų

Ekspertai demografi, susirinkę Ženevoje, svarstė, kad dabartinis demografinis šuolis baigsis tik apie 2100 metus, kai Žemėje gyvens apie 11 mlrd. žmonių. Įvairiuose planetos regionuose gyventojų prieaugis labai skirtinges. Išsvyčiusiose šalyse jau dabar jis beveik lygus nulinui. Tokia tendencija išsikiria ateityje, todėl šių šalyse yra daugėjantys pagyvenusių žmonių.

Atminties rekordas

Dvidešimt trejų metų indas S.Machedevanas, studentas psichologas iš Mangaluro miesto, pasiekė naują pasaulio atminties rekordą. Per tris valandas ir 39 minutes jis įsiminė į atmintinai pakartojo 31 811 skaitmenų. Ankstesnis rekordas buvo 28 013 skaitmenų per devynias valandas ir 14 minučių.

Mūsų Jubiliatai

Laimingų Jums, Emilija, metu...

Šukioniuose Emiliją VAILENTINIENĘ surandame nesunkiai: baltaplyti mūrinuką, kuriame gyvena dvi seserys – Emilija ir Adelė – parodo dauguma šukioničių. Jaunesniesiems ji – aukštta, tiesi, smulkiai žingsneliai skubanti į medicinos punktą, kapinaites, parduotuvę. Vyresnieji Emiliją pažsta kaip darbščią, aktyvia moterį, gerą šeimininkę ir rimto vyrą Vlado Valentino našlę... Kalbesnieji kartais nejučia ją įvardija buvusia – tévelių – pavarde, taip pažymédami šios moters likimą ir velyvą laimę. „Emilija Valentinienė išskyrė iš kitų: energinga, jaučianti savo vertę, suprantinga, mokanti pakalbinti, paaiškinti, pasakyti...“ – taip ją apibūdina buvę ūkio vadovai, bendradarbiai.

Užsukę į svečius, veikiai įsitikiname minėtų atsiliepimų tiesa. Šeimininkė kuklinasi: „Et, ką čia aš...“, ir, pasidžiaugusi Lygumų seniūnijos darbuotojų sveikinimais jubilejaus proga, kviečia prie stalo, minédama kasdienius „reikalus“: šiltą žiemą, vartelių barkštelėjimo naują, globojamos nuo vyresnių ligotos sesers Adelės negalavimus, ir „problemas“: kaip pagražinti „salę“, ar vyresnieji laukiami kaimo renginiuose. Emilija stebisi kai kurių šiandienos žmonių abejingumu, kai kurių – geradarystėmis: kraštotorininkės Janinos Brazdžionienės apsilankymais, slaugytojos Danutės Jasiukaitienės ir socialinės darbuotojos Aidos Daknienės globa. Ilgėliau pabendravę, pasiklausę Emilijos pasakojimų apie senuosius ir vakarykščius Šukionius, apie pažintus žmones, grožimės šios garbingo amžiaus moters inteligenčiumu, kultūra, žemdirbišku patyrimu ir suprantame šių bruožų prigimtį.

Ji – vietinė, čia gimusia, čia augusi. Šukioniuose ir šiandien minimi Emilijos seneliai – ūkininkai Teklė ir Stanislovas Kripai, tetos – mokytojos Ona ir Veronika

Kripaitės. Jų namuose ir šiandien gyvenama, jų šulinio vandeniu gardžiuojamas... Emilija – bendravardės mamos ir tėvo Petro Zako pirmagimė: „Gimiau 1928-aisiais,“ – patikina Jubiliatė. Vaikystė neatsiejama nuo Pavézgių pradinės mokyklos, jaunystė – nuo besikuriančio kolūkio. „Beraštis brigadininkas mane dažnai

pasiimdavo už padėjėją – mat mokėjau apskaičiuoti laukų plotus (net trikampio lauko!), – juokiasi moteris. Po darbo kolūkyje, vakarais, Emilija skubėdavusi į klubą – skaityklą, kur „knygų buvo nedaug – gal 10–20“, bet čia tuometinis jaunimas repetuodavo „vaidinimus“ pagal pačių sukurtus tekstus. „Gal taip ir būtų bégė dienos...“ –

2005-aisiais su Prezidentu Valdu Adamkumi, jo Ekscelencijai lankantis Šukionių Jono Noreikos pagrindinėje mokykloje

Seserys Adelė ir Emilija Zakaitės Verchniaja Ivanovskoje. 1954 m.

Darbas traktoriu: Emilija, Adelė ir Genovaitė Zakaitės 1952 metais

Šeikiname

Mūsų gerbiamas Andrius DRUČKUS nuo jaunystės išitraukė į Laisvės kovotojų gretas, ir su laukės garbingo 80-mečio, nenuilstamai darbuojasi dėl savo krašto, tėviai kovos draugams duotą priesaiką. Jo ryžto, entuziazmo, idėjų gali pavydėti ir jauni žmonės. Jubiliatas dirba su jaunimu, dalyvauja muziejų bei bendruomenės veikloje, respublikiniuose ir tarptautiniuose renginiuose.

Linkime sveikatos, Dievo palaimos, ilgų prasmingų gyvenimo metų.

LPKTS Rokiškio filialas

Atkurtos Didžiosios Kovos apygardos partizaną Dobilą, buvusį Intos lagerių politinį kalinių Vincę PETKEVIČIŪ siveikiname 85 metų jubiliejaus proga.

Linkime sveikatos, stiprybės, Aukščiausiojo palaimos.

Atkurtos Didžiosios Kovos apygardos partizanai

mästo Emilija. Būtų, bet nebuvo... Prasidėjė nesutarmi tarp jos tėvų ir kaimynystėje gyvenusio pirmmininko virto „nežemišku“ kerštu: Zakų šeima pašalinta iš kolūkio ir įtraukta į tremiamųjų Sibiran sąrašą. „Baisiausia, ką patyriau, – išvezimas, – pritilusiu balsu sakė moteris. – Bemiegė paskutinė naktis ir rytas su žinia, jog turim palikti namus ir viską, ką užgyvenom. Atrodė, geriau nuriimi...“

Paskui Jenisejus – milžiniška Sibiro upė ir Verchniaja Ivanovkos kaimas. „Nebeverkėm. Reikėjo gyventi...“ Emilija buvo įdarbinta fermoje. Metus melžė karves, po to mokėsi traktorininkų kursuose ir gavo teisę dirbtį su ratiniu ir vikšriniu traktoriu. Gavusi ratinių HTZ, mergina traktorininkę dirbo ketverius metus. Darbas,

žinia, nelengvas, bet tokį pasirinko todėl, kad galėtų kuo daugiau padėti šeimai, nes senutė mama sukosi tik po namus, o tėvas visai pasiliogo. MTS, esančią už 12 kilometrų, Emilija pasiekdavo pėsčia, ten pat kolūkis buvo nusamdęs butą. „Suskraunu, būdavo, kuprinę ir išeinu savaitei... Teko ir remontuoti, ir arti. Per javapjūtę du traktoriai HTZ vilkdavo vieną kombainą „Komunar“, nes to meto kombainai patys nevažiuodavo,“ – prisimena Emilija.

Per dešimt tremties metų būta visko: teko išgyventi tévelio mirtį, gérėtis auginais gyvuliais, nusipirkta sodyba ir, svarbiausia, 1957-ųjų sausio 13-ają sulaukti leidimo grįžti Tévynėn. „Paleido su turto grąžinimu – taip valdžia pripažino neteisėtą mūsų tremti, – pasakė Emilia. – Tik atimtos jaunystės niekas nebeatidavė...“

„Išvažiuodami gailėjome ten, tolybėse, paliekamo tévelio kapo, grįžę netvėrem džiaugsmu, kad atgavom savo namus, kad uždėjo stogą, kad šiek tiek kompensavo už nusavintą turtą,“ – ramus Jubiliatės pasakojimas dar kartą patvirtina jos dvasios didybę ir stiprybę. Galbūt kaip tik už tai Aukščiausijojo valia šiai moteriai dovanoti, pasak jos pačios, „12 laimingiausių metų su amžinatilsi Vladuku.“

Atsisveikindama Emilija atneša pluoštą įvairiausią pagyrimų su besikartojančiais įrašais: „už gerą, sąžiningą darbą...“, ir apgailestauja, kad per kraustymąsi į naujuosius namus neišsaugojo Maskvos žemės ūkio pasiekimų parodos medailio: „Kaimynė Teodora tąkart gavo aukso, o aš – bronzos...“. Paklausta, ar didžiuojasi šiaisiais pasiekimais, kukliai linktelė:

„Juk už darbą...“

Išlydimi dar kartą šnekėlimė apie sulauktą 80-metį ir gerbiamai Emilijai Valentinienei palinkime laimingų metų...

Jolanta TAMOŠAITIENĖ

2008 m. balandžio 11 d.

Tremtinys

Nr. 14 (796)

5

Kuzmičiai gyveno Šuolių kaime, Semeliškių valsčiuje (dabar – Elektrėnų savivaldybė). Dabar ten tik plynas laukas ir prie kelelio išlikusi aukštai liepa. Prieš pirmąją sovietų okupaciją Kuzmičiai augino keturis vaikus: Oną, g. 1926 m., Vytautą, g. 1930 m., Bernardą, g. 1937 m., ir Alfoną, g. 1940 m. Tyliai pragyveno vokiečių okupaciją, nelaimė vos neapvertė gyvenimo aukštyn kojomis, kai 1944 m. mirė Emilija. Tačiau didžiausiai išbandymai laukė tada, kai sugrižo sovietai.

Dauguma partizanų, dažnai pasirodančių šiose apylinkėse, buvo iš gretimų Pagrindos ir Peliūnų kaimų. Didžioji jų dalis nešiojo Bliujujų pavardes: Albinas-Don Kichotas, Dominas, Jonas, Pranas. Iš Šuolių, Vindziulių apylinkių partizanavo keli vyrai: Andrius, Boleslovas, Adomas Urbonavičiai, Stepas Balasevičius, g. 1926 m., – Kuzmičių gimnazaitis iš motinos pusės. Savii ir tolimesni partizanai pas Kuzmičius visada rasdavo prieglobstį, daržinėje net buvo įsirengę tik pusmetrių įgilintą bunkerelį, apkrautą lentomis ir šiaudais, gaudavo pa-valgyti, nusiprausti ir drabužius pasikeisti.

Buvo dar tik 1945 metų pradžia, partizanai šeimininkavo apylinkėse, nes sovietų kareiviai ruošesi šтурmuoti Berlyną. Jau vasarą kareiviams padaugėjo, kūrėsi nauji garnizonai. Partizanams darėsi vis sunkiau. Prasidėjo apylinkių „šukavimai“, per kuriuos

įkliūdavo besislapstantieji nuo sovietų kariuomenės ir tose teritorijose veikiantys kovotojai. Suskaiciuota, kad vien tik iš Peliūnų kaimo žuvo devyniolika vyrių: keturi broliai Česonai, Bernardas Leonavičius, šeši Bliujujai, tarp kurių buvo Albinas-Don Kichotas, jo brolis Pranas.

Didžiosios Kovos apygardos A rinktinės 4-ojo būrio vadinas Adomas Urbonavičius-Siaubas žuvo 1945 m. rugpjūčio 9 d. Švenčiaus paežerėje, prie Butinskų sodybos. Stepas Balasevičius tada išliko gyvas. Praną Kuzmičių NKVD Semeliškių valsčiaus įgaliotinis jaun. ltn. Bulyginas suėmė jau kitą dieną po Siaubo žūties, tai yra liepos 10-ają. Sulaikymo protokole rašoma, kad suimtasis buvo apsirengęs švarku, be kepurės, įtariamas partizanų rėmimu. Tą pačią dieną, kaip sulaikytasis, buvo tardomas ir kitas Šuolių k. gyventojas – žvejas Jonas Bluius, g. 1903 m. Jis nieko naujo nepapasakojo, tik sakė žinomus faktus, kad liepos 7 d. jo namuose vakarojo partizanai: Adomas Urbonavičius, Stepas Balasevičius, Adomo sesuo, legalizavęsi Šuolių k. partizanai Pranas Butinskas ir Romualdas Marcinkevičius.

Buvo suimtas ir kaip liudytas apklaustas keturiolikmetis Vytautas Kuzmičius, Kietaviškių pradžios mokyklos moksleivis. Liepos 11 d. NKVD tardytojui Bulyginui, kiek galima suprasti iš tardy-

mo protokolo, vaikas, prisai-dintas, kad už melagingus parodymus gali būti nubaustas, laikosi drąsiai, sakė nieko ne-matęs, tik iš trečiųjų lūpų gir-dėjės, kad kartais pas juos par-tizanai užeidavę, tačiau kada ir kas, nežino. I Klausimą apie bunkerį tévo daržinėje sakė nieko nežinantis, tik girdėjės, jog jis pačių partizanų irentas liepos pabaigoje. Galbūt bun-kerį galėjės padėti kasti... aš-tuonmetis brolis Bernardas. Po tokį parodymą vaiko daugiau neklasiniėjo.

Stepas Balasevičius, kaip partizanas, tuo metu jau bu-vo legalizavęsis. Tardomas Semeliškėse liepos 14 d. pa-liudijo, kad Siaubo būryje bu-vo nuo gegužės mén. Partiza-navusiu 15 vyru dažniausiai slapstėsi Jagėlonių miške. I Klausimą, kur dabar yra likę būrio nariai, teigė, kad su jais išsiskyrė po vado žūties, prie-tą mūšį jis kelias paras buvęs Prano Kuzmičiaus daržinėje. Visi būrio partizanai užsire-gistravro.

Liepos 14 d. Semeliškių NKVD būstinėje apklausos metu iš pradžių Praną Kuzmičių klausinėjo kaip liudininką, – kiek partizanų ir kada nakvojo jų sodyboje. Pranas sakė, kad pirmą kartą 1944 m. pabaigoje pas juos at-ėjo 4 nepažistami vyrai ir pa-praše valgyti. Pavalgė išėjo nežinoma kryptimi. Bunkerį daržinėje padėjo irenti par-tizanai. Paskutinį kartą du vyrai bunkeryje ilsėjosi rugpjū-

čio mén. pradžioje Jiems iš-e-jus, bunkeryje apsistojė Adomas Urbonavičius ir Stepas Balasevičius. Partizanams marškinis siuvo Zosė ir Ge-nė Plepaitės. Vėliau Pranui buvo pateiktai kaltinimai už té-vynės išdavimą.

Paleido namo tik Vytautą, tris Šuolių kaimo vyrus tardė toliau, pateikė kaltinimus dėl tévynės išdavimo. Joną Bluijujį išgelbėjo tai, kad brolis tar-navo sovietų armijoje. Stepas Balasevičius po užsiregistra-vimo savo priklausomybę partizanams neigė. Abu buvo išvežti į lagerius, tačiau jau 1946 m. vasarą jiems baudžia-mosios bylos nutrauktos. Pranaus Kuzmičius be teismo irgi buvo išvežtas į Intlagą Komi-joje. Buvo kankinamas, bada-vo. Nuteistas 10 m. kalėti. 1945 m. lapkričio 13 d. lagerio gydytojas Sadykovas su felče-riu Boevu ir sanitaru Chairū-linu surašė aktą, kad tą dieną Karagandos lageryje Pranas Kuzmičius mirė nuo distrofo-jos, tai yra degeneruojančių ir nykstančių raumenų audinių. Kitaip sakant, iš bado... Tik 1946 m. birželio 4 d. ryšium su kaltinamojo mirtimi byla bu-vo nutraukta. Net iki 1991 m. vaikai nežinojo tévelio palai-dojimo vietas, nors mirties faktą jau 1946 m. paliudijo iš lagerio grįžęs Jonas Bluius. 1991 m. Pranas Kuzmičius reabilituotas, po mirties at-statytos visos teisės.

Sunkiai klostėsi be tévų li-kusių Prano vaikų gyvenimai.

Kuzmičių ūkis buvo sunaikin-tas. Ona liko gyventi Šuoliuo-se, glaudėsi svetimose sody-bose, daug vargo. Užaugino sūnų Algimantą, kuris dabar gyvena Jonavoje. Vytautas po tarybos armijoje, nuo 1955 m., dirbo Donbaso kasyklose. Išdirbo beveik 50 metų, į Lietuvą jo neleido net po mūsų ne-priklausomybės atkūrimo, nes buvo priėmės Ukrainos pilietybę. Mirė 2003 m. Kaliningrado srityje. Bernardas baigė Jagėlonių pradžios mo-kyklą, triūsė ūkyje, vėliau irgi buvo išvykęs pas brolį į Don-basą. I Lietuvą grįžo 1968 m., dirbo ir gyveno Elektrėnuose. Mirė 2005 m. Lietuvoje. Al-fonsas nuo 1962 m. dirbo Elektrėnų šiluminės elektri-nės statyboje, vėliau tapo energetikos ūkio specialistu, buvo komandiruojamas į visą Sovietų sajungą. Nuo 1962 m. pradėjo domėtis tévo palai-dojimo vieta. 1976 m. buvo Vorkutoje, 1984 m. – Kara-gandoje, ieškojo archyvuose dokumentų, tačiau uveltui. Susi-rašinėjo su prokuratūra, noré-damas gauti tévo mirties liudi-jimo išrašą varstė Trakų r. civi-linės metrikacijos biuro duris. Vis buvo daromos kliūtyų iki pat 1985 metų, kol paaikėjo tiesa apie Prano Kuzmičiaus mirtį. Dabar Alfonsas pensi-ninkas, gyvena Kaune. Gaila, kad neliko šeimos nuotraukų, nes enkavedistai, suimdami tévelį, viską išsivežė, tačiau byloje šeimai brangių relikvijų nerado ar neįrašė.

Stanislovas
ABROMAVIČIUS

Kuzmičių šeimos likimas

Dėl dviejų procentų gyventojų pajamų pajamų mokesčio paramos

Rekomenduojame, kad gy-ventojai, pildydami prašymus pervesti iki 2 procentų pajamų mokesčio sumos Lietuvos vienetams, pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir para-mos įstatymą turintiems tei-sę gauti paramą (forma FR0512), ir norėdami skirti paramą filialui, 10 laukelyje turėtų nurodyti Lietuvos poli-tinių kalinių ir tremtiniių są-jungos kodą (kodas 300032645), o 15 laukelyje įrašyti Lietuvos politinių kalinių ir tremtiniių sąjungos filialo* atskaitomosios są-skaitos numerį (FR0512 for-mos pildymo taisyklės). Atli-kus skaičiavimą pagal pateik-tus prašymus paskaičiuota su-ma bus perversta į pagrindinės įmonės sąskaitą, tačiau kre-piantis į VMI galima bus iš-rašyti pažymą apie sumų perivedimą pagal prašymuo-se nurodytas sąskaitas.

* - kiekvienas, norintis paremti, 15 laukelyje įrašo sa-vo filialo atskaitomosios są-skaitos numerį, kurį galima su-zinoti tik savo filialo būstinėje.

F R 0 5 1 2		Versija 0.1
Prie Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo turintiems teisę gauti paramą		
1. Asmeninis kodas	2. Neobliguojančios gyventojų pajamų	
3. Mokinėjantys gyventojų pajamų	4. Tėvo būrys	
5. Elektros būrys	6. Išmokinėjantys būrys	
7. Praėjimo data: 2008-01-01		
8. Pirmieji		
9. Eiliučių nr. 10. Paramos gauti tiek išskaitinėje vieneto būdoje		
11. Paramos gauti tiek išskaitinėje vieneto būdoje		
12. Mokinėjantys pajamų		
13. Būsto pajamų būrys		
14. Būsto kodas		
15. Atskaitomosios sąskaitos numeris		
16. Pavyzdys (paramos išskaitinėje vieneto būdoje)		
17. Pavyzdys (paramos išskaitinėje vieneto būdoje)		
18. %		
19. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
20. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
21. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
22. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
23. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
24. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
25. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
26. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
27. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
28. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
29. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
30. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
31. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
32. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
33. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
34. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
35. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
36. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
37. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
38. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
39. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
40. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
41. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
42. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
43. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
44. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
45. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
46. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
47. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
48. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
49. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
50. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
51. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
52. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
53. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
54. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
55. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
56. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
57. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
58. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
59. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
60. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
61. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
62. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
63. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
64. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
65. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
66. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
67. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
68. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
69. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
70. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
71. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
72. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
73. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
74. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
75. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
76. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
77. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
78. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
79. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
80. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
81. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
82. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
83. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
84. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
85. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
86. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
87. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
88. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
89. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
90. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
91. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
92. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
93. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
94. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
95. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
96. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
97. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
98. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
99. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
100. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
101. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
102. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
103. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
104. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
105. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
106. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
107. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
108. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		
109. Pajamų išskaitinėje vieneto būdoje		

Užmiršti tremties puslapiai

Tėsinys.

Pradžia Nr. 9 (791)

Skardis, ant kurio mes vi suomet išsėdavomės, kai kil davome į kalnus, buvo apau gės nedideliais, ankstį žydi cių migdolų krūmokšniais. Ši kartą tie krūmokšniai buvo beveik „nuogis“, bet ant kai ku rių iš jų dar kybojo rudi lapai, pilkame kalnų masyve kyšojo plikos uolos, stačiai šaunancios į dangų. Viską švelniai dengė migla. Mes su Saidu, Rustamu ir Vyta Žeimiui už sirioglinome ant nedidelio iškyšulio. Atrodė, kad visas pa saulis skendėjo baltoje migloje. Ilgomis juostomis ji driekėsi pažemiu. Kiekvienoje įdu-

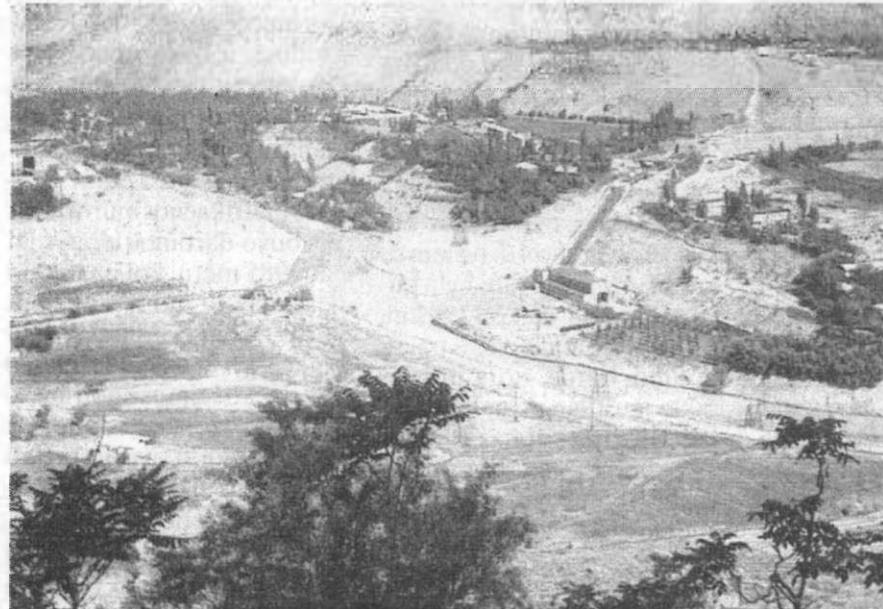
lo, o vėlai vakare susirinkda vome už aukštus molinės tvo ros, skiriančios kolūkio sodą nuo kitų gyvenvietės pastatų, ir pasitarę eidavome į artimiausius kišlakus vogti kuku rūz arba arbūzus. Smarkiai ri zikavome tai darydami. Jeigu būtume įkliuvę, tadžikai galėjo užmušti vietoje... Tėvai irgi nebūtų paglostę už tokius darbus. Bet ką darysi, kai ant skaisčiai liepsnojančios ug nies stovi senas katilas su van deniu, į kurį nėra ką įdėti. Ne galėjome tuščiomis rankomis pasiroyti ir pas savo draugą.

Ji surietė iš karto. Krėtė drugys, buvo bendras kūno nusilpimas, skaudėjo gerklę ir

tavome. Parsinešėme išmestą seną kušetę, sukalėme stalą, du suolus, radome šiukslyne surūdijusią žibalinę lempą. Ko tik nebuvo mūsų lūšnelėje, išskyrus maistą! Lūšnelė mus vienijo, čia buvo mūsų „sta bas“. Jeigu ilgai nepasirody davome namuose, tėvai pirmiausia ieškojo mūsų šioje lūšnoje. Kada parsigabenome iš ligoninės Vyta, davėme priesaiką – padėti jam kuo galesime. Buvo dar tokia mintis – nusigauti į sostinės Stalinabado kliniką ir parsivežti ne bet kokių dytojų, o profesorių! Slaptais buvome numatę tai padaryti kito mėnesio pabaigoje, kaip tik prieš Naujuosius –

Midas URBONAVIČIUS

Medvilnės plantacijų belaisviai

Vachšo slėnis buvo nusėtas tremtinių gyvenvietėmis

boje tvyrojo balti ezereliai, ant plikų šliaitų sukos išlatai verpetais.

Staiga kalnuose nuaidėjo šūvis. Iš pradžių vienas, pas kui dar vienas ir dar. Praėjus kuriam laikui aiškiai išgirdau vyriškus balsus. Nuo iškyšulio mus kaip vėjas nupūtė. Prigulėme už akmenų, laukėme, kas bus toliau. Laukėm ilgai. Pagaliau iš už to pačio iškyšulio, tik iš kitos pusės, užlipo trys vyrai. Visi ginkluoti. Jie mosikavo rankomis, garsiai tarp savęs ginčijosi. „Apie ką jie kalba?“ – klausėme Rustamą. „Tyliau! – jis pridėjo pirtą prie lūpų ir pašnibždom atsakė: – Jie negeri žmonės. Atėjo iš Afganistano. Ginčiasi, kaip nuvaryti kalnais kaimenę avių. O šovė jie į persekiotous, bet, atrodo, nepataikė.“

Užmaskuotu, mažai kam žinomu takučiu nusileidome į slėnį. Saidas ir Rustamas nubėgo ir viską papasakojo kolūkio pirmininkui. Po to įvyko mums tėvai uždraudė vieniams eiti į kalnus. Prasidėjo dar sunkesnis gyvenimas. Da bar beveik ištisas dienas praleisdavome prie sergančio sa vo draugo Vyto Žeimio pata-

diegė akis, kaip paprastai būna sergant gripu. Iš pradžių nunešėme jį į ligoninę, vienintelį dviejų aukštų namą visa me Ujaly. Bet po trijų dienų paprašėm gydytojo, kad leistų mums parsivežti draugą po savo pastoge.

„Man labai reikia, kad kas nors būtų šalia, kas nors, su kuo galėčiau pasišnekėti. Viešpatie, aš nesikėsinsiu į jūsų laisvę! Visa tai aš gerai suprantu,“ – jis kalbėjo nuolaidžiai, giliai atsidusdamas ir verkdamas. Savo ašarų jis tur būt nejautė, todėl, kad jų nešluostė. „Jei jūs mane paliksite čia, išeisite, aš nebeturėsiu su kuo žodžiu persimesti, atsigulsiu paslikas ir – tebūnies kas bus.“ Jam buvo būtina nors truputį pabendrauti su kitu gyvu žmogumi.

Iš ligoninės gal ir nebūtų atidavę jo mums, nes buvome labai jauni, jeigu pačių medikų padėtis nebūtų buvusi tokia beviltiška. Jie išleisdavo kiekvieną, kas tik turėjo nors kokius namus, nors tai būda vo skurdžiausia lūšnelė.

Ta trobelė buvo niekieno, mes ją radome tuščią, be lan gų, be grindų ir patys remon-

1947 metus. Bet mūsų planai nelauktai suiro. Vyta mirė tyliai, suspėjęs prietai mums visiems paspausti ranką į padėkotu užrūpinimąsi. Didvyriškai mirė. Blankioje žibali nės lempos šviesoje jo veiduką tarytum nušvietė švelni palaimos šypsena!

Pritrenkti ką tik įvykusios nelaimės, išėjome į lauką. Oras buvo ra

ratus ir tyras. Pradėjo smarkiai šalti, ir mėnulis buvo jau daug didesnis negu praėjusių nakti...

Palaidojome savo draugą tose pačiose Ujaly kapinaitėse. Palaidojome dar galutinai neišaušus, kad mažiau būtų kalbėti ir komendantu kaman tinėjimų. Vyta buvo paskutinis iš Žeimių seimos – mama, tėtis ir jaunesnis broliukas mi re anksčiau, pirmaisiais mūsų atvežimo į Tadžikistaną metais. Labai liudėjome netekę draugo. Praeidami pro kapinaites, tremtiniai visuomet stabtélédavo. Ši kartą, pamate naujų kauburėlių, jie pastovėjo ilgiau. Apie ką jie galėjo galvoti, žiūrėdami į šią tylių mirusiu karalystę, sunku pasa kyt. Gal prisiminė gulinčius žemėje gimines, o gal savas likimas šmékštėjė mintyse, gal klausė savęs, kas gi yra toji gyvenimo esmė? Apsižvalgę jie tarytum ieškojo to, kas galėtų į šį klausimą atsakyti, bet neradę, nueidavo savo keliu. Jie gerai žinojo tik tai, kad apsmeižti ir paversti vergais, krūtinėje nešioja karštą meilę sa vo Tėvynei...

(Bus daugiau)

Nekilnojamojo turto pirkimo– pardavimo sandorių sudarymo ypatumai

I Teisingumo ministeriją gyventojai dažnai kreipiasi su klausimais dėl nekilnojamojo turto sandorių. Ministerija informuoja, i kokius pagrindinius aspektus reikėtų atkreipti dėmesį prieš pasirašant sutartį, kad būtų apsaugotos turtinės teisės.

Nekilnojamojo turto pirkimo– pardavimo sandorius gali sudaryti veiksnūs Lietuvos Respublikos ir užsienio fininiai arbajuridiniai asmenys, išskyrus išimtis dėl užsieniečių teisės įsigityti žemės sklypus, nustatytas Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 straipsnio 3 dalies įgyvendinimo konstituciniame įstatyme. Jame numatyta, kad užsieniečiai negali įsigityti žemės ūkio paskirties ir miškų ūkio paskirties žemės iki 2011 m. ge gužės 1 d.

Civilinis kodeksas numato nekilnojamojo turto pirkimo– pardavimo sutarties pri valomą notarinę formą. Tai reiškia, asmenys, pageidaujantys sudaryti nekilnojamojo turto pirkimo– pardavimo sutartį, privalo kreiptis į notarą. Notaras užsako iš Valstybės įmonės Registrų centro pažymą sandoriui sudaryti, patikrina sandorių sudarančių asmenų tapatybę, išsiaiškina jų tikrają valią, paaiškina sandorio teisinius padarinius ir užtikrina sandorio teisėtumą. Notarinės formos nesilaikymas daro sutartį negaliojančią.

Pagal Civilinį kodeksą, nekilnojamas turtas – tai žemė ir su ją susiję objektai, kurių buvimo vietas negalima pakieisti, nekeičiant jų naudojimo paskirties arba nemažinant jų vertęs, pvz. pastatai, statiniai, patalpos ir kiti įrenginiai. Pirkimo– pardavimo sutartyje būtina nurodyti duomenis apie nekilnojamąjį turta (nekilnojamojo daikto tipą, adresą, plotą, pagrindinę tiks linę naudojimo paskirtį, unikalų arba kadastrinį numerį), daikto vietą atitinkamame žemės sklype arba kitame nekilnojamame daikte bei pateikti žemės sklypo planą arba schemą.

Nereikėtų pamiršti, kad nekilnojamojo turto, kuris nuosavybės teise priklauso su tuočtiniam bendrosios jungtinės nuosavybės teise, pirkimo– pardavimo sutartį gali sudaryti tik abu su tuočtiniai arba vienas iš tuočtinė turėdamas kito tuočtinio išduotą įgaliojimą tokį sandorių sudaryti. Jei tai yra šeimos

turtas, asmenys, turintys ne pilnamečių vaikų, papildomai turėtų gauti teismo leidimą. Šeimos turtu laikoma šeimos gyvenamoji patalpa ir kilnojamieji daiktai, skirti šeimos namų ūkio poreikiams tenkinti, kurie vienam arba abiem su tuočtiniam priklauso nuosavybės teise.

Kai parduodama nekilnojamojo turto dalis priklauso keliems bendraturčiams bendrosios dalinės nuosavybės teise, bendraturčiai turi pirmenybės teisę pirkti parduodamą dalį ta kaina ir sąlygomis, kuria ji parduodama. Pardavėjas apie ketinimą parduoti savo dalį turėtų pranešti bendraturčiui per notarą, nuroydamas pardavimo kainą bei sąlygas.

Kita esminė sutarties sąlyga – kaina, kurią pirkėjas įsipareigoja sumokėti pardavėjui už perkamą nekilnojamąjį daiktą. Sutartyje turi būti su rašyti visi pardavėjo ir pirkėjo įsipareigojimai, t.y. pinigų sumokėjimo sąlygos ir terminai, aptarti išskelimo klausimai, atsiskaitymai už komunalines paslaugas bei mokesčiai (kai juos numato įstatymai). Sutartis, kurioje nenurodyta kaina arba aiškiai nenurodyta kainos nustatymo tvarka, laikoma nesudaryta.

Parduodant žemės sklypą, kuriame yra pastatų, statinių ar kitokių objektų, sutartyje būtina aptarti nuosavybės teisę į juos. Priešingu atveju laikoma, kad nuosavybės teisė į juos pereina kartu su žemės sklypu, kaip į žemės sklypo priklausinius. Jeigu žemės sklypo pirkėjui nuosavybės teisė į perkamame žemės sklype esančius nekilnojamuosius daiktus neperduodamos, sutartyje būtina nurodyti naudojimosi sąlygas. Jeigu jos nenurodomos, nustatomas servitutas į tą žemės sklypo dalį, kurią užima jam priklausantys daiktai ir kuri būtina jiems naudotis pagal paskirtį. Nuosavybės teisės į žemės sklypą neaptarimas daro sutartį negaliojančią.

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Žemės įstatymo nuostatas perleidžiant butą ar kitą patalpą daugiabučiame name, kartu turi būti perleidžiamai ir nuosavybės teisė į žemės sklypo dalį, reikalingą šiam butui ar kitai patalpai daugiabučiame name eksplauoti, jeigu ši žemės sklypo dalis priklauso pardavėjui.

(keliamo į 7 psl.)

2008 m. balandžio 11 d.

Tremtinys

Nr. 14 (796)

7

Nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo sandorių sudarymo ypatumai

(atkelta iš 6 psl.)

Perleidžiant nuosavybės teisę į nekilnojamąjį turą, kuris yra įkeistas arba pagal įsigijimo sutartį nėra iki galo už jį atsiskaityta, pardavėjas privalo pateikti notarui raštiską kreditoriaus sutikimą sudaryti sandori.

Dar svarbi sutarties dalis – nuosavybės teisės į nekilnojamąjį turą perėjimo momentas. Nuosavybės teisė į nekilnojamąjį daiktą pirkėjui perėina nuo daikto perdavimo momento, kuris įforminamas priėmimo-perdavimo aktu.

Tais atvejais, kai viena iš šalių atsisako pasirašyti perdavimo-priėmimo aktą, kita šalis gali kreiptis į teismą ir nuosavybės perejimo faktas įregistruojamas teismo sprendimo pagrindu.

Pirkimo-pardavimo sutartis šalims įsigalioja nuo jos pasirašymo momento. Prieš trečiuosius asmenis sutartis galėtų būti panaudota ir sukeliajiems teisines pasekmes tik tuo atveju, jei ji yra įregistruota Nekilnojamojo turto registre.

LR Teisingumo ministerijos informacija

Skelbimai

Apsilankykite muziejuje

Druskininkų Rezistencijos ir tremties muziejus (Vilniaus al. 24), nušvietiantis sovietų okupacijos laikotarpi, vertinamas kaip vienas iš geriausių Lietuvos muziejų. Muziejuje veikia tremties, ginkluotos rezistencijos bei neginkluoto pasipriešinimo ekspozicijos ir žymaus kultūros veikėjo A. Dambrausko memorialinis kambarėlis. Muziejus turi du "filialus" – porą atstatytų bunkerų Dzūkijos miškuose. I bunkerius ir kitas atmintinas partizanų kovos vietas rengiamos ekskursijos "Partizanų takais". Ekskursijų dalyvius vežame autobusu, trukmė – 3–4 valandos.

Muziejus dirba trečadieniais ir sekmadieniais – 13–17 val.

Vasaros metu – birželį, liepą, rugpjūtį, muziejus priima lankytojus visomis savaitės dienomis, išskyrus pirmadienį. Darbo laikas – 13–17 val.

Ekskursijos gali būti organizuojamos ir nedarbo dienomis. Pageidaujama tartis iš anksto tel. 8 656 08 373.

Kauno miesto muziejaus Rezistencijos ir tremties skyrius Kaune, Vytauto pr. 46, kviečia aplankyti ekspoziciją, atspindinčią visos Lietuvos ginkluotą rezistenciją, lietuvių gyvenimą tremtyje. Apie mūsų tautos tragediją byloja ir Antano Sadecko dokumentinių nuotraukų iš ekspedicijų į Sibirą paroda „Negrūžusiems“.

Rezistencijos ir tremties skyrius priima pavienius lankytojus ir ekskursijas antradieniais–penktadieniais 10–16 val. Teirautis tel. (8 37) 323 179.

Atsiliepkite

Petras ALEKSIŪNAS, gimęs 1928 m. vasario 22 d., šiuo metu gyvenantis Panevėžyje, ieško buvusių politinių kalinių, su kuriais 1953–1955 m. kalėjo Vorkutoje, šachtoje Nr. 3: **Leono MACIONIO**, kilusio iš Alytaus aps., šiuo metu galinčio gyventi Vilniuje, **Kazimiero PLĒTOS**, kilusio iš Panevėžio r., dirbusio girininku, Kęstučio SKRIELIAUS, galinčio gyventi Šiauliuose, **Jono TARANKAUS**, Adomo MARGIO, **Adomo LUČINSKO**, Vytauto PECKAUS.

Turintieji informacijos apie išvardytus asmenis skambinkite tel. 8 629 60 439.

Norėčiau sužinoti, kaip susiklostė tolimesnis likimas buvusių tremtinių, su kuriais Karagandos sr. Telmano r. tarybiname ūkyje Nr. 1 ne vienerius metus kartu vargelį vargome, gyvenome viename barake. Nuotraukoje, pirmoje eilėje iš kairės sėdi – Marytė JAKUTYTĖ, Kazys JAKUTIS. Antroje eilėje iš kairės – Vanda JAKUTYTĖ, aš, Jonas ČEPONIS, Ona JAKUTYTĖ. Fotograuota 1953 metais. I Lietuvą grįžau 1953 m. rudenį.

Prašyčiau ką nors žinančiuosius apie minimus asmenis parašyti: Jonui Čeponiui, Partizanų g. 10, Rokiškis. Arba skambinti tel. 8 458 32 959.

SL289

Redaktorė - Jolita Navickienė

Redakcija: Aušra Šuopytė,

Dalia Maciukevičienė,

Vesta Milerienė

Tremtinys

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309 Kaunas, tel. (8 37) 323 204, faksas (8 37) 323 214

Indeksas 0117. El. paštas: tremtinys@erdves.lt, LPKTS puslapis internete: http://www.lpkts.lt

Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sask. AB "Vilniaus bankas", kodas 70440, Nr.LT18 70440600 0425 8365.

Spausdino spaustuvė UAB "Rinkos aikštė", Josvainių g. 41, Kėdainiai

Ofsetinė spauda 2 sp. lankai. Tiražas 3830. Užs. Nr.

Redakcija pasilieka teisę trumpinti ir redaguoti straipsnius, rankraščiai negrąžinami. Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autoriaus nuomone.

ILSÉKITES RAMYBĖJE

Kazė Bučienė

1927–2008

Gimė Telšiuose, Lietuvos savanorio šeimoje. Mokėsi Telšių gimnazijoje. Ištekėjo už kaimyno. 1948 m. šeima su vieneriu metukų dukrele ir dvimi mažamečiais žuvusių partizanų vaikais ištrema į Krasnojarsko kr. Kansko r. Tinsko miško pramonės miesteli. Sibire gimė du sūnūs. I Lietuvą grįžo 1958 m. Apsigynė Palangoje. Užaugino keturis vaikus.

Palaidota Telšių r. Ubiškės miestelio kapinėse. Užjaučiame vyra, vaikus, artimuosius.

LPKTS Palangos filialas

Bronė Skaburskytė-Arlauskienė

1927–2008

Gimė Raseinių r., Vosyliskėse. 1945 m. besimokydamas vidurinėje mokykloje už priklausymą pogrindinei organizacijai buvo areštuota. Kalėjo Komisos, Kazachstano, Balchašo lageriuose. 1955 m. išėjusi į laisvę apsigynė Karagandoje. Tais pačiais metais ištekėjo už likimo draugo Vytauto. Čia gimė sūnus ir duktė. I Lietuvą grįžo 1959 m. Apsigynė Marijampolėje. Gimė duktė, tačiau skaudi nelaimė neaplenkė: mirė toji, kurią parsivežė iš tremties. Bronelė dirbo ligoninėje buhaltere, vėliau – transporto įmonėje. Buvo aktyvi Sajūdžio dalyvė, nuo 1991 m. – LPKS narė. Jai suteiktas Laisvės kovų dalyvio statusas.

Palaidota senosiose Marijampolės kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame vyra, dukterį, sūnų, vaikaitę ir artimuosius.

LPKTS Marijampolės skyrius

Marija Vasiliauskienė-Barboravičiutė

1919–2008

Gimė Kudaičių k., Šilalės r., gausioje ūkininkų šeimoje. Turėjo du brolius ir septynias seseris. Ištekėjusi apsigynė Treigžių k., Šilalės r. 1949 m. šeima buvo ištrema į Sibirą – Irkutsko sr. Biriusos k. 1958 m. grįžo į Lietuvą. Po vyro mirties apsigynė Klaipėdoje. Paskutinius treus gyvenimo metus praleido Gargžduose. Nors buvo baigusi tik keturias pradžios mokyklos klasės, tačiau visus žavėjo išmintimi, sąmoningumu, sodria žemaitiška tarme, puikia atmintimi. Buvo žinoma kaimo dainininkė ir giedotoja, nuoširdžiai mylėjo žmones ir gyvenimą. Artimiesiems paliko prisiminimų knygą „Gyvenimo kelias“. Užaugino keturis vaikus.

Palaidota Laukuvo kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame dukterį, sūnus, artimuosius.

LPKTS Klaipėdos filialas

Stanislovas Lankutis

1929–2008

Stanislava Varpiotaitė-Lankutienė

1926–2008

Mirė buvę tremtiniai Stanislovas ir Stanislava Lankutiai. Pažinojome juos linksmus, geros ir jautrios širdies, darbščių rankų, kasdienybė patenkintus žmones. Gyvenimas jų nelepinė – teko patirti 1948 metų tremtį. Dirbo Krasnojarsko kr. Kežmos r. Bolturino gyv. miško darbus. Tremtyje jie susipažino, sukurė šeimą. Šeimoje augo tėvų mylimi ir juos gerbiantys vaikai. 1958 m. grįžo į Lietuvą, į gimbėjį Klaipėdos rajoną. Dirbo kolūkyje, vėliau – melioracijos ir montavimo valdyboje. Visa da aktyviai dalyvavo tremtinių ir politinių kalinių veikloje.

Palaidoti Laugalių kapinėse.

LPKTS Klaipėdos rajono filialas

Balandžio 12 d. (šeštadienį) 11 val. Vilkaviškio parapijos salėje įvyks LPKTS Vilkaviškio filialo narių ataskaitinis susirinkimas. Bus galima sumokėti nario mokesčių. Kviečiame aktyviai dalyvauti, vaišinsimės atsineštomis vaišėmis.

Kaina 1,40 Lt